

Projekt „Prawa pacjenta – Twoje prawa”

Wyniki badania świadomości istnienia praw pacjenta wśród społeczeństwa polskiego w roku 2013 oraz analiza porównawcza z wynikami badania z 2008 r. Oba badania przeprowadził Millward Brown.

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Cele badania

Głównym celem badania było poznanie poziomu świadomości związanej z prawami pacjenta

Badanie objęło m. in. następujące obszary tematyczne:

- Wiedza o istnieniu praw pacjenta
- Źródła wiedzy o prawach pacjenta
- Znajomość (spontaniczna i wspomagana) wybranych praw pacjenta
- Opinie o przestrzeganiu praw pacjenta
- Intencja pogłębienia wiedzy o prawach pacjenta

Metodologia badania

Rodzaj badania

- Niniejszy Raport przedstawia wyniki badania zrealizowanego za pomocą sondażu Capibus, przeprowadzonego przez Instytut MillwardBrown na zamówienie Fundacji Ius Medicinae.
- Sondaż Capibus przeprowadza się za pomocą bezpośrednich wywiadów ankieterskich prowadzonych w domach respondentów, w oparciu o standardowy komputerowy kwestionariusz, z zastosowaniem metody CAPI (Computer Assisted Personal Interview).
- Badanie przeprowadzono w listopadzie 2013 r.

Charakter próby

- Ogólnopolska, losowo-kwotowa, imienna próba osób, reprezentatywna dla dorosłej (15-75 lat) populacji Polaków.
- Wielkość próby N=1000

Powtórny pomiar

- Badanie było powtórzeniem pomiaru z 2008 roku. Wyjątkiem było pytanie Q5a, którego nie zadano w poprzedniej fali.

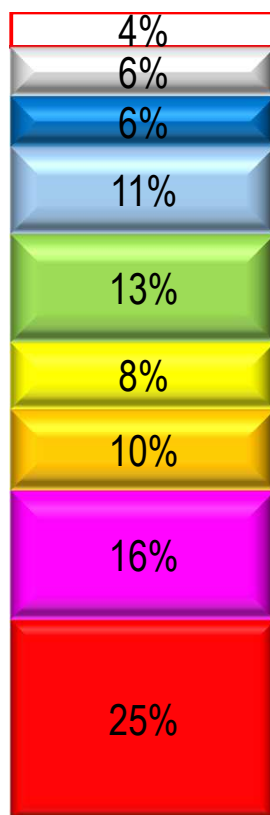
Główne wnioski

- **Odnotowano wyraźny deficyt wiedzy o prawach pacjenta dotyczący zarówno: świadomości ich istnienia, znajomości poszczególnych praw oraz źródeł informacji o tych prawach.**
- Poziom wiedzy o prawach pacjenta jest niski. Zaledwie 53% ogółu wie, że takie prawa istnieją. Znajomość poszczególnych praw jest na zdecydowanie niższym poziomie – zaledwie 11% spontanicznie wymieniło (najczęściej wskazywane) „prawo do opieki medycznej”. W porównaniu z rokiem 2013 poziom wiedzy o prawach pacjenta spada.
- Niezależnie od poziomu wiedzy o prawach pacjenta zdecydowanie przeważa opinia, że są one stosunkowo rzadko przestrzegane w praktyce.
- W świadomości badanych nie istnieje powszechne (tzn. wykorzystywane przez większość) źródło wiedzy o prawach pacjenta – ani instytucjonalne ani pozainstytucjonalne. Najczęściej źródłem wiedzy o prawach pacjenta są znajomi/rodzina i lekarz. W porównaniu z poprzednim pomiarem wyraźnie wzrosła rola Internetu.
- Zdecydowana większość badanych ($\frac{3}{4}$) chciałaby dowiedzieć się więcej (lub czegokolwiek) o obowiązujących prawach pacjenta. A ponad 90% pozytywnie ocenia pomysł kampanii informacyjnej o prawach pacjenta.

Poszukiwanie informacji o chorobach i sposobach ich leczenia

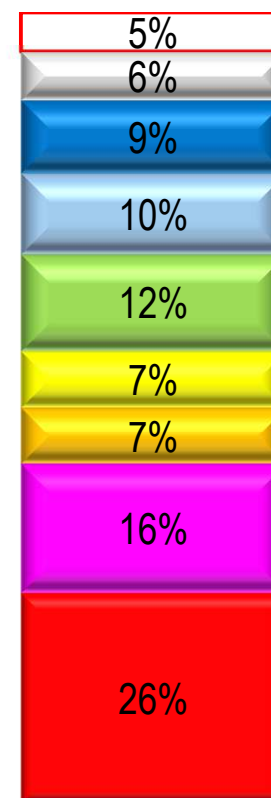
Q1. Gdy zdarzy się, że Pan(i) zachoruje, czy szuka Pan(i) informacji o swoich chorobach i sposobach ich leczenia?

2013 [N=1000]

- Nigdy nie choruję
- Nie wiem \ trudno powiedzieć
- Zawsze
- Prawie zawsze
- W większości przypadków
- Mniej więcej w połowie przypadków
- W mniejszości przypadków
- Prawie nigdy
- Nigdy

2008 [N=1004]

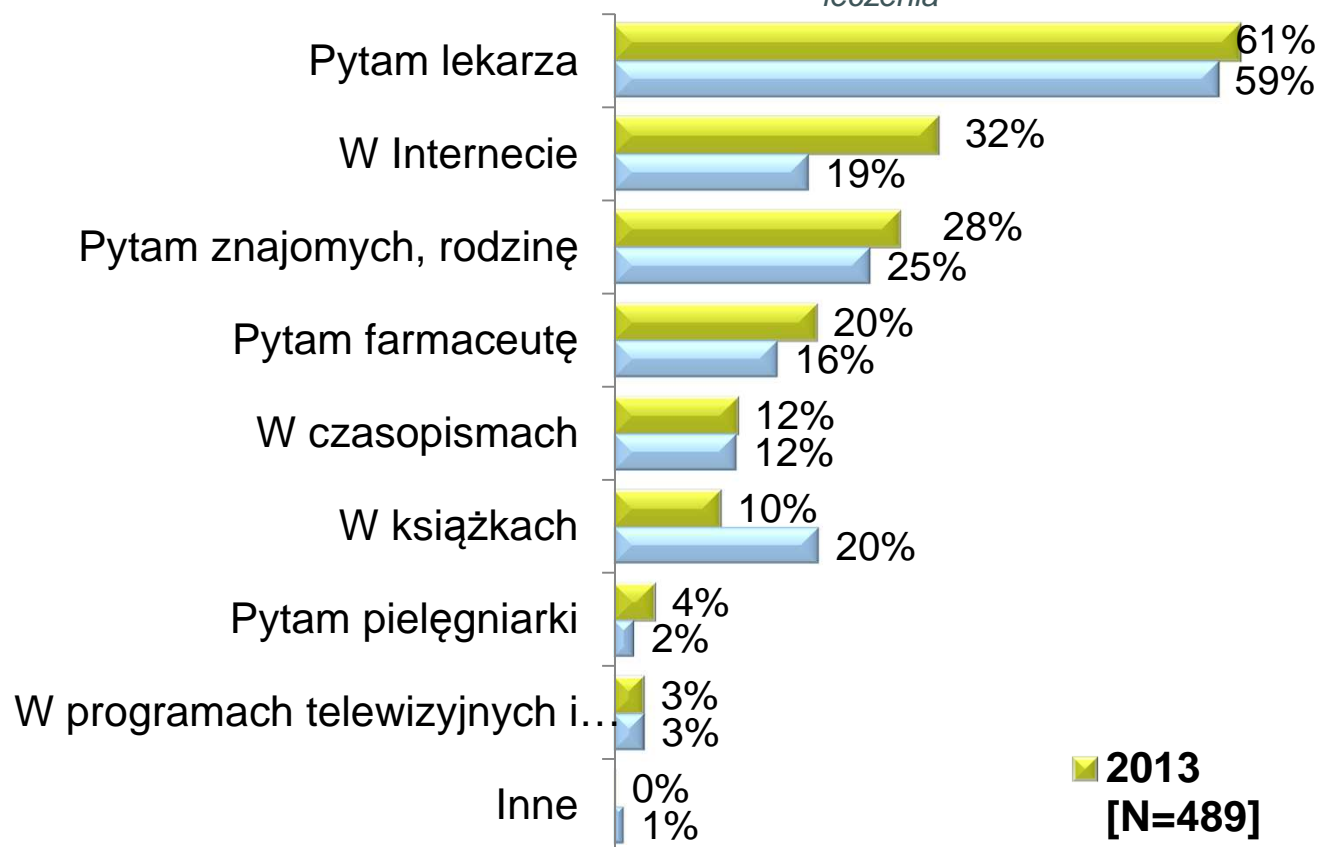
Podstawa: wszyscy respondenci

- *Okolo 55% respondentów, którym zdarzają się choroby szuka informacji o swoich schorzeniach i metodach ich leczenia. Stanowi to ok. połowy wszystkich respondentów.*
- *Jest to wynik analogiczny do uzyskanego w poprzednim pomiarze.*

Źródła informacji o chorobach

Q2. Gdzie szuka Pan(i) takich informacji?

Podstawa: respondenci poszukujący informacji o swoich chorobach i sposobach ich leczenia

- *Zdecydowanie najczęściej wymienianym źródłami informacji o chorobach i metodach ich leczenia są lekarze. Kolejne miejsca w rankingu zajmuje Internet, znajomi i rodzina oraz farmaceuta – wskazane przez 20% - 32% osób szukających tego typu informacji.*
- *W porównaniu z poprzednim pomiarem istotnie wzrosła rola Internetu a spadła rola książek jako źródła informacji.*

Świadomość istnienia praw pacjenta

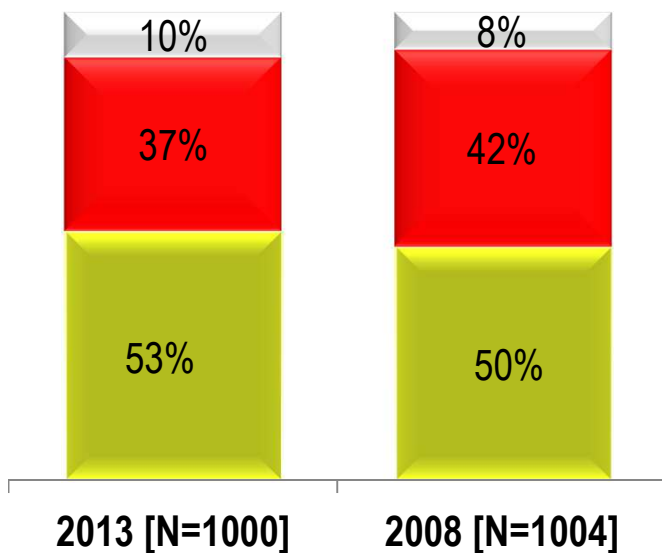
Q3. Czy kiedykolwiek słyisał(a) Pan(i) o prawach przysługujących pacjentom?

Q4. Czy zna Pan(i) jakieś prawa pacjenta?

Podstawa: respondenci poszukujący informacji o swoich chorobach i sposobach ich leczenia

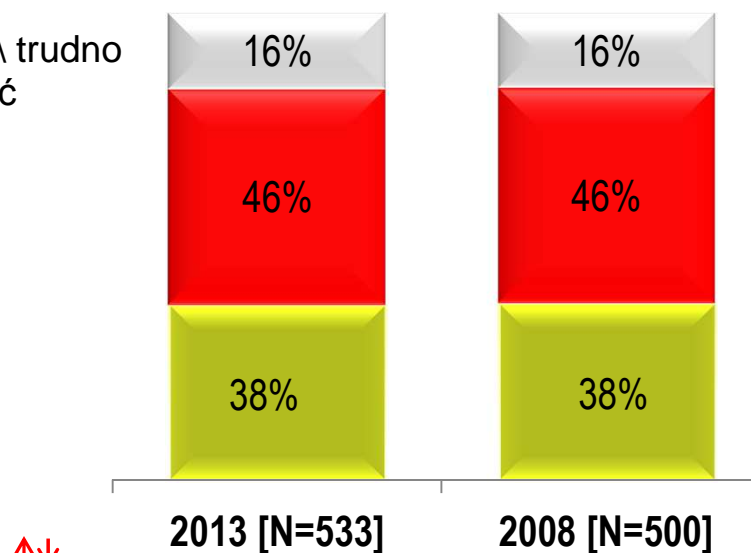
Świadomość istnienia praw pacjenta

Podstawa: wszyscy respondenci

Znajomość jakichkolwiek praw pacjenta

Podstawa – respondenci, którzy słyiseli o prawach pacjenta

Różnice istotne statystycznie na poziomie 95% w porównaniu do 2008

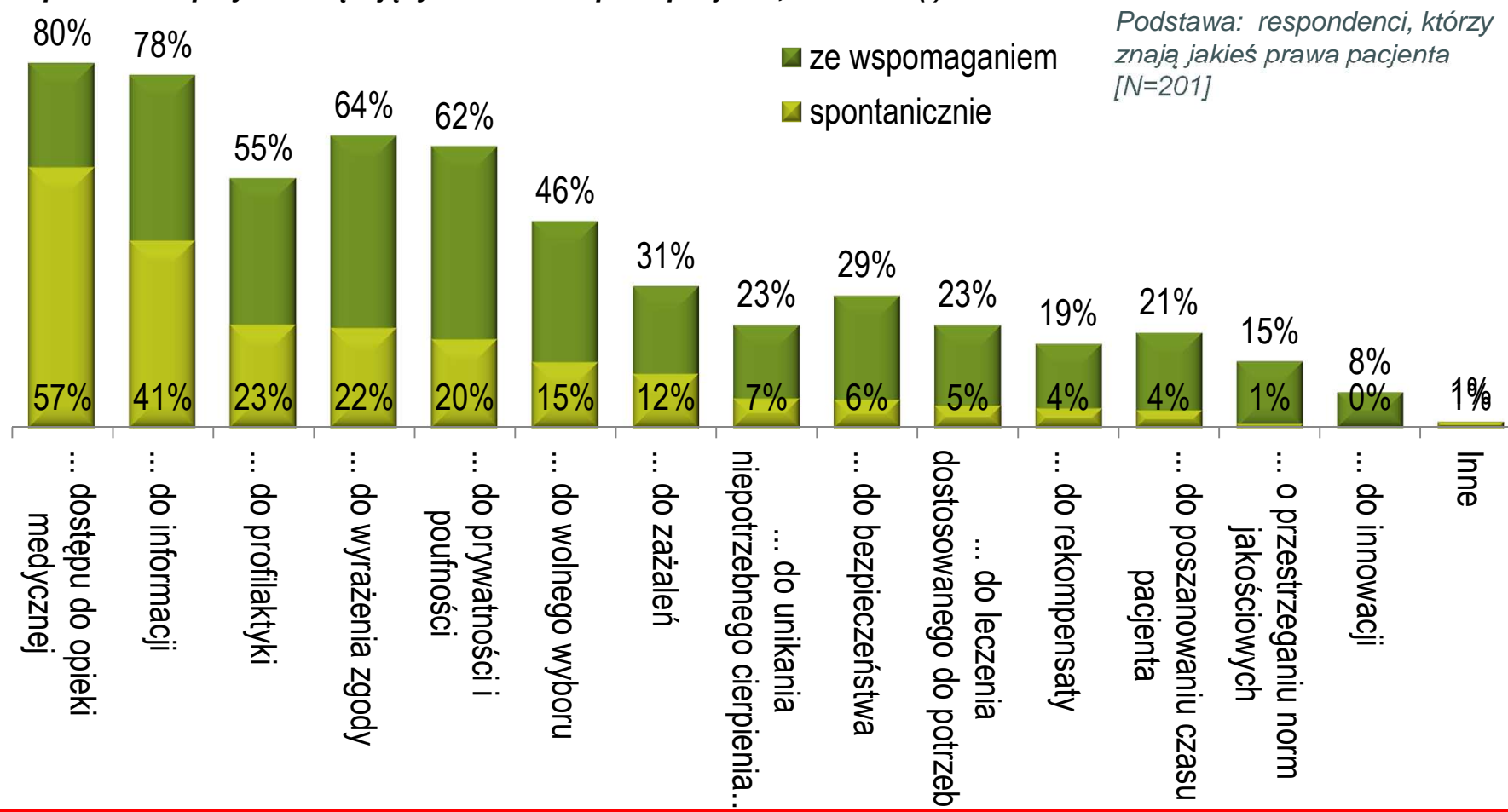
- *Okolo połowy wszystkich respondentów słyszało o istnieniu praw pacjenta, a 20% uważa, że zna przynajmniej jedno z nich*
 - *Poziom świadomości dotyczącej istnienia praw pacjenta jest istotnie wyższy u: kobiet, osób w wieku 25 – 29 lat oraz osób z wykształceniem wyższym niż średnie:*
 - *Poziom znajomości przynajmniej jednego z praw pacjenta jest istotnie wyższa u osób z wykształceniem wyższym niż średnie.*

- *Jest to wynik nie różniący się istotnie od uzyskanego w poprzednim pomiarze.*

Znajomość poszczególnych praw pacjenta - 2013

Q5. Proszę wymienić prawa pacjenta, Które Pan(i) zna?

Q5a. Nie zawsze od razu można sobie wszystko przypomnieć. Proszę spojrzeć na kartę i wybrać spośród te opisy obowiązujących w Polsce praw pacjenta, które Pan(i) zna?

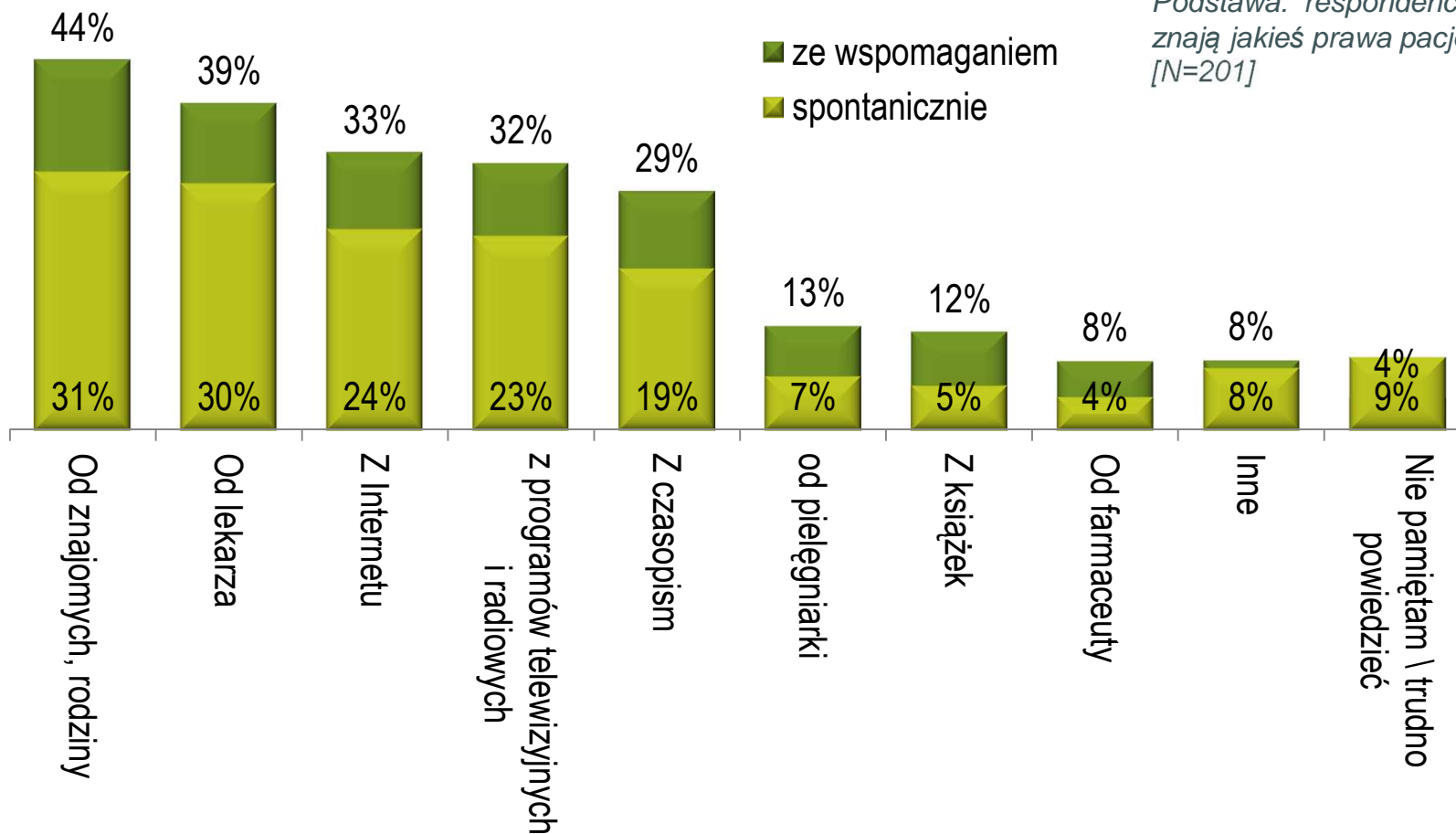
- *Prawa pacjenta są słabo znane. Lidera wymieniło spontanicznie niespełna 60% badanych, którzy stwierdzili wcześniej, że znają przynajmniej jedno z praw pacjenta – co daje ok. 11% całej dorosłej populacji.*
- *Najczęściej wymienianymi spontanicznie prawami pacjenta okazały się: prawo do dostępu do opieki medycznej i prawo do informacji, na które wskazało ponad 40% badanych deklarujących znajomość przynajmniej jednego prawa pacjenta.*
- *Między 20% a 23% wymieniło spontanicznie prawo do prywatności i poufności, do wyrażania zgody oraz do profilaktyki.*
- *Zdecydowanie najslabiej znane prawa pacjenta dotyczą : leczenia dostosowanego do potrzeb, do rekompensaty, poszanowania czasu pacjenta, przestrzegania norm jakościowych oraz do innowacji – poniżej 6% wskazań spontanicznych i poniżej 25% wskazań wspomaganych.*
- *Warto zaznaczyć, że istnieje istotna różnica pomiędzy znajomością spontaniczną i wspomaganą poszczególnych praw pacjenta.*

Źródła wiedzy o prawach pacjenta - 2013

Q6. Skąd dowiedział(a) się Pan(i) o prawach pacjenta? Proszę wymienić wszystkie źródła informacji.

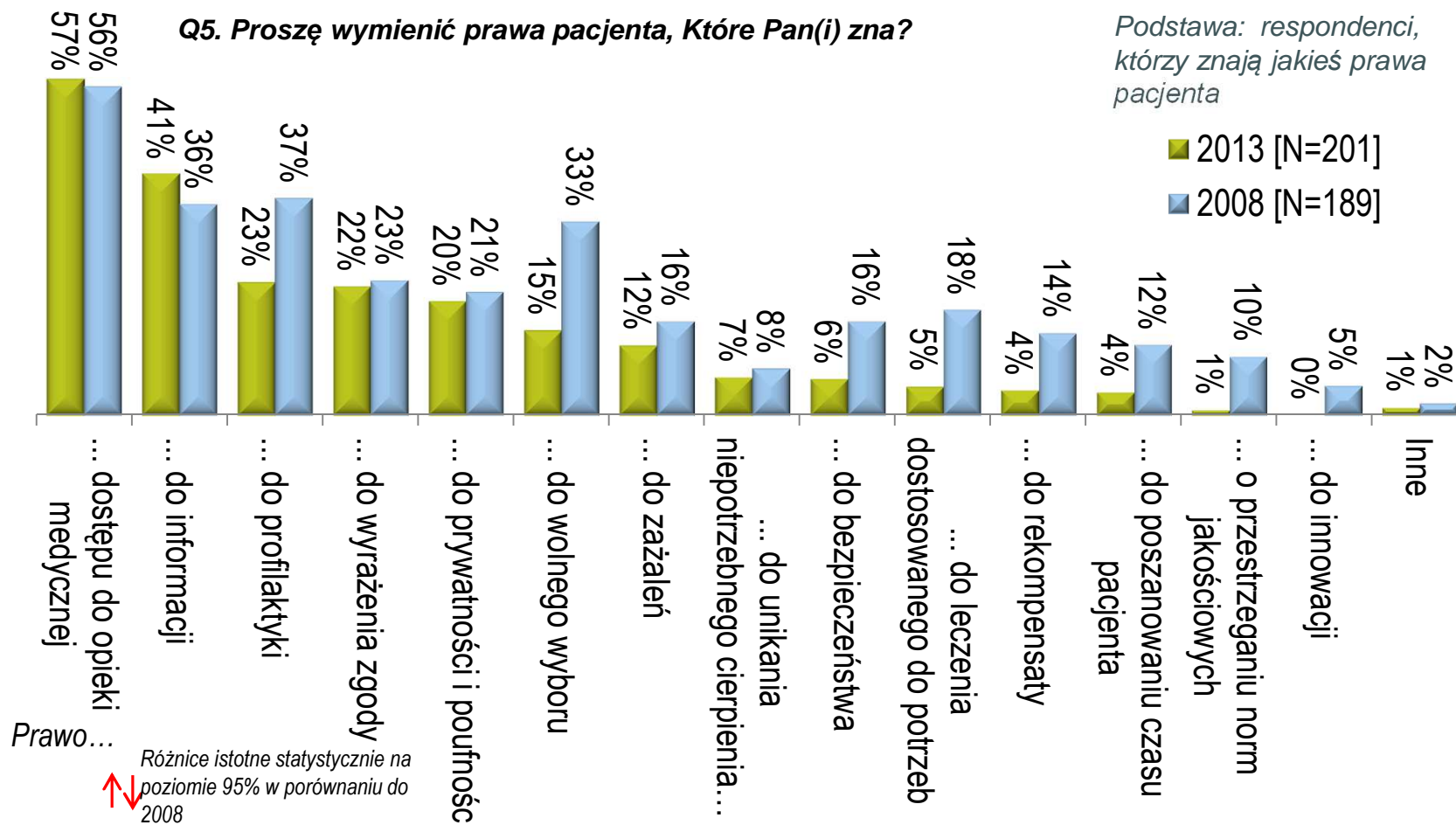
Q6a. Zdarza się, że nie od razu można sobie wszystko przypomnieć. Proszę spojrzeć na kartę i jeszcze raz powiedzieć, skąd dowiedział(a) się Pan(i) o prawach pacjenta?

Podstawa: respondenci, którzy
znają jakieś prawa pacjenta
[N=201]

- *Źródła wiedzy o prawach pacjenta są rozproszone i żadne z nich nie ma znaczenia powszechnego - nie istnieje źródło wiedzy o prawach pacjenta, na które wskazałaby większość badanych.*
- *Najczęściej źródłami wiedzy o prawach pacjenta są znajomi/rodzina oraz lekarz – wymienione spontanicznie przez ok. 30% znających prawa pacjenta. Warto zwrócić uwagę na fakt, że na pierwszym miejscu znalazło się pozainstytucjonalne źródła wiedzy - lekarz.*

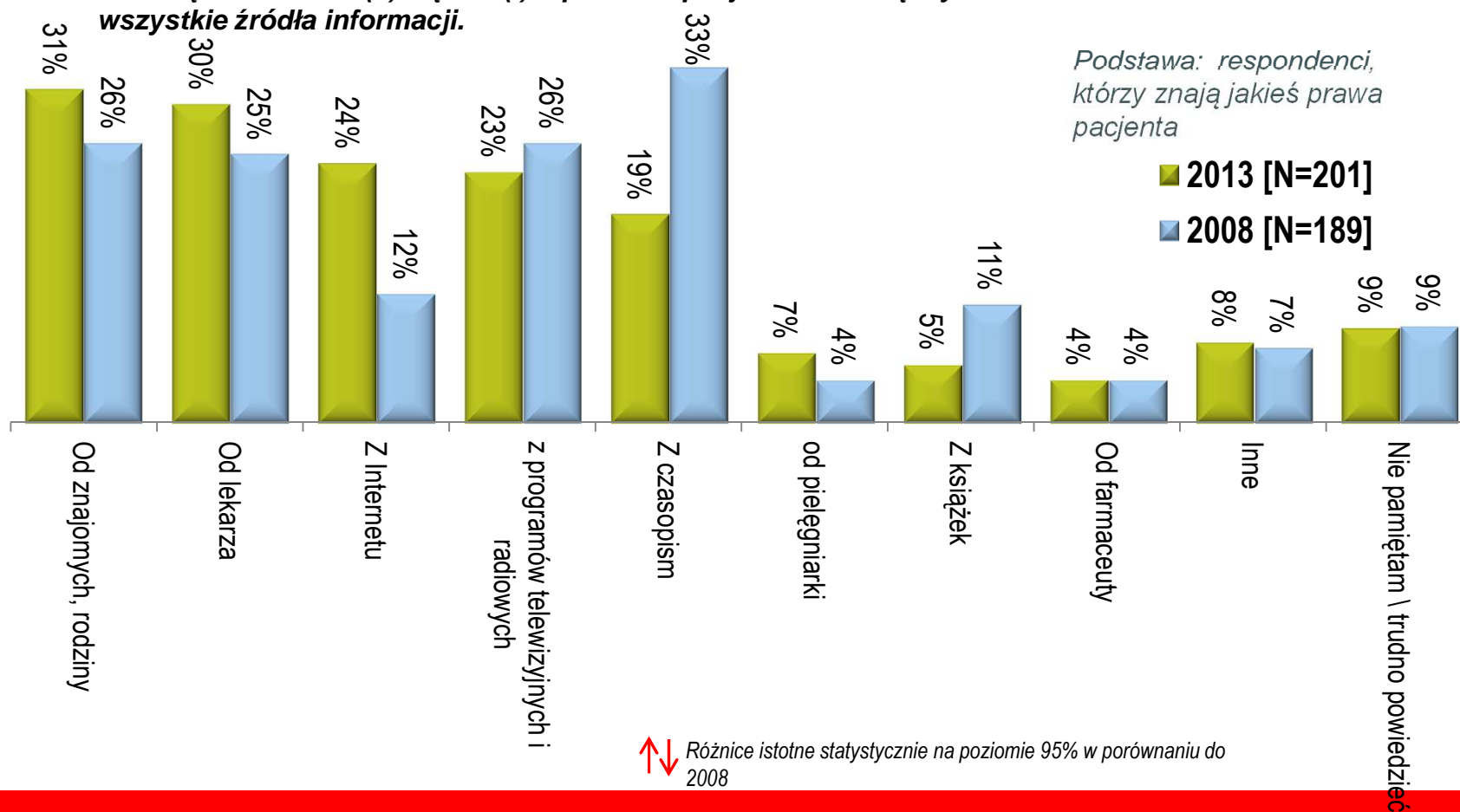
Spontaniczna znajomość poszczególnych praw pacjenta 2013 vs. 2008

- *Porównując wyniki uzyskane w obu falach badania można stwierdzić, że poziom wiedzy pacjentów obniża się. W przypadku żadnego z praw nie odnotowano zwiększenia poziomu wiedzy, a w przypadku większości z nich odnotowano spadek świadomości.*

Źródła wiedzy o prawach pacjenta (znajomość spontaniczna) 2013 vs. 2008

Q6. Skąd dowiedział(a) się Pan(i) o prawach pacjenta? Proszę wymienić wszystkie źródła informacji.

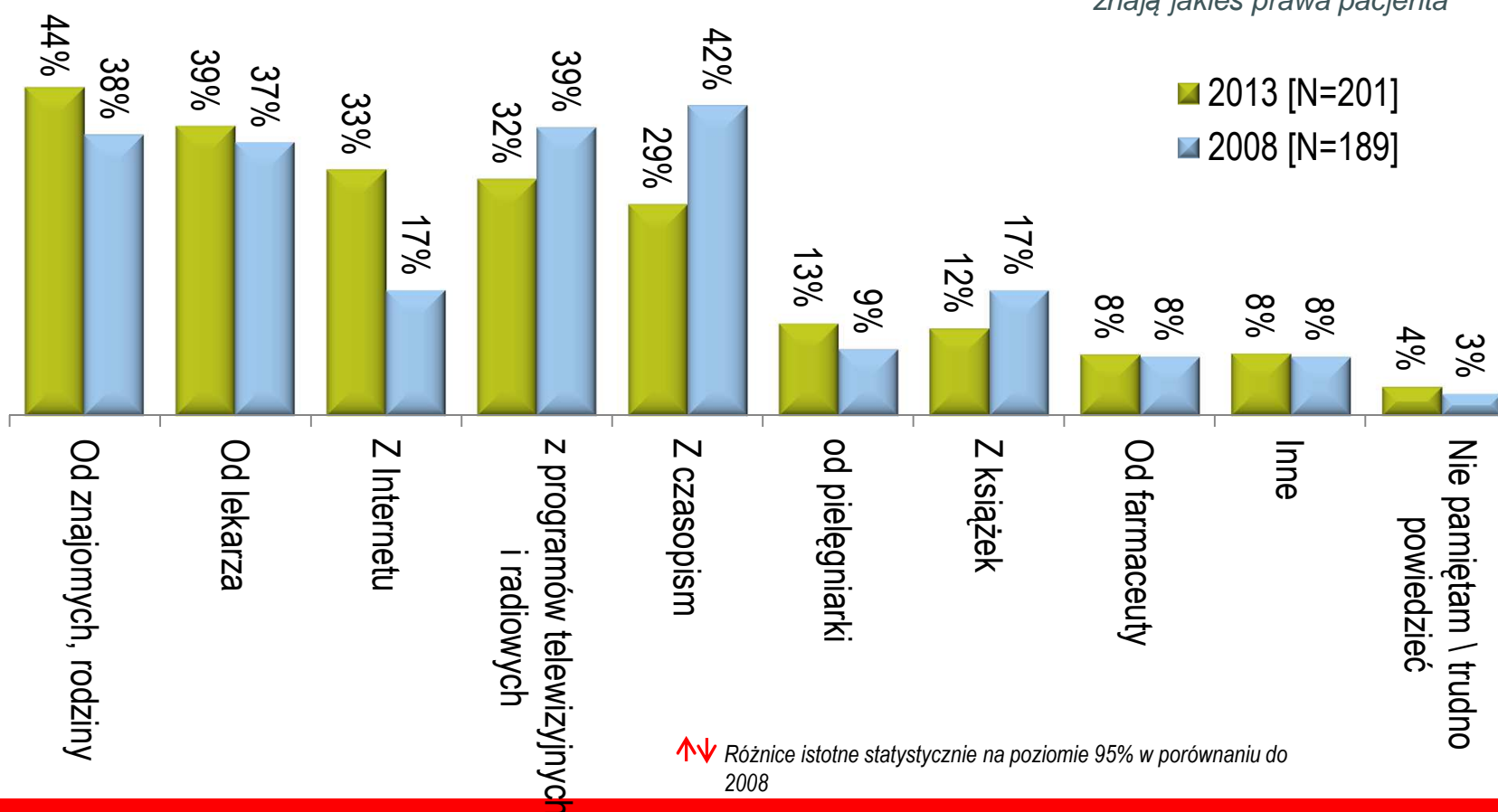

- *Zdecydowanie wzrosła rola Internetu jako źródła wiedzy o prawach pacjenta.*
- *Natomiast znaczenie pozostałych źródeł wiedzy pozostało bez zmian lub spadło – spadek jest najbardziej zauważalny w przypadku czasopism.*

Źródła wiedzy o prawach pacjenta (znajomość wymagana) 2013 vs. 2008

Q6a. Zdarza się, że nie od razu można sobie wszystko przypomnieć. Proszę spojrzeć na kartę i jeszcze raz powiedzieć, skąd dowiedział(a) się Pan(i) o prawach pacjenta?

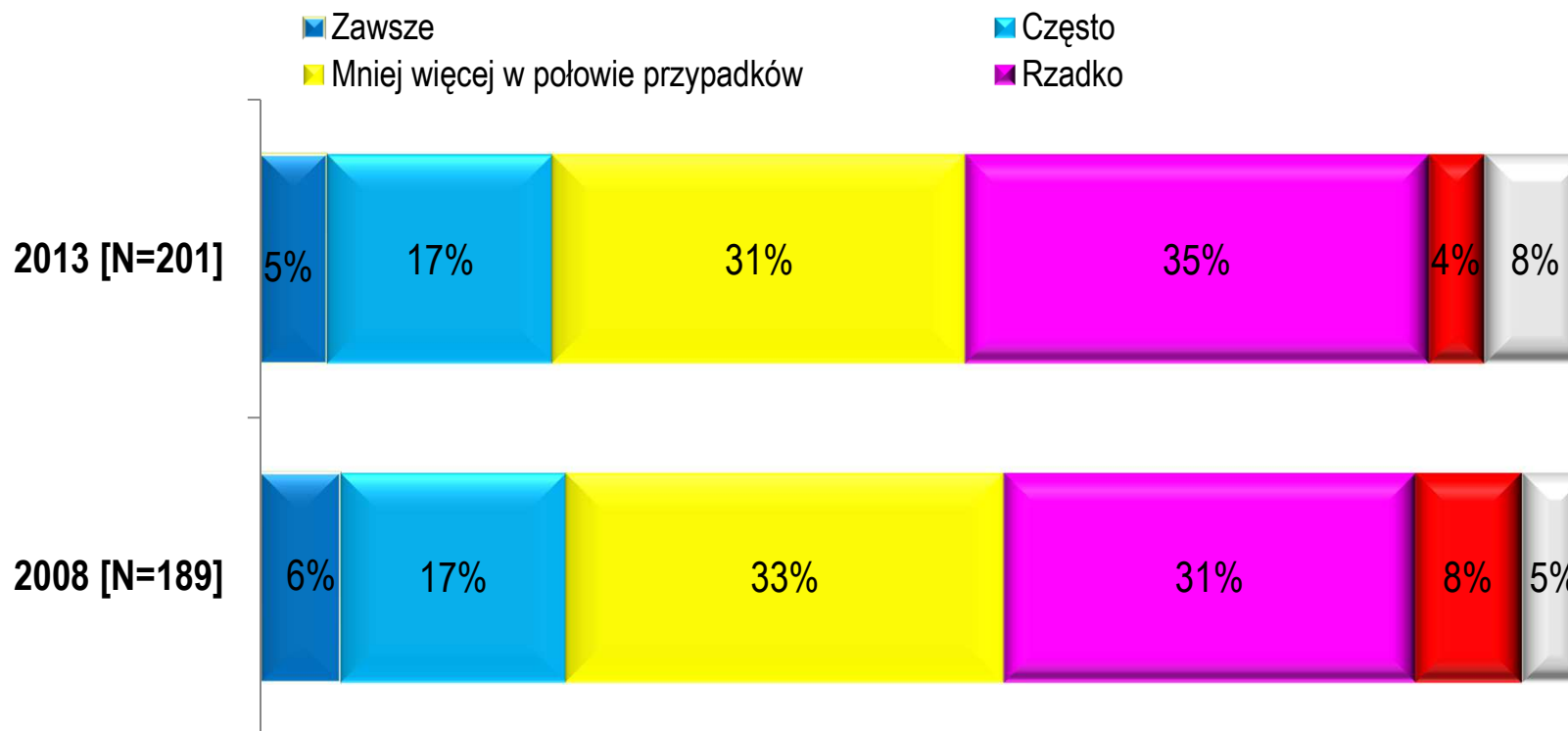
Podstawa: respondenci, którzy znają jakieś prawa pacjenta

Opinia o przestrzeganiu praw pacjenta

Q7. Czy Pana(i) zdaniem prawa pacjenta są w Polsce przestrzegane?

*Podstawa: respondenci, którzy
znają jakieś prawa pacjenta*

↑↓ Różnice istotne statystycznie na poziomie 95% w porównaniu do 2008

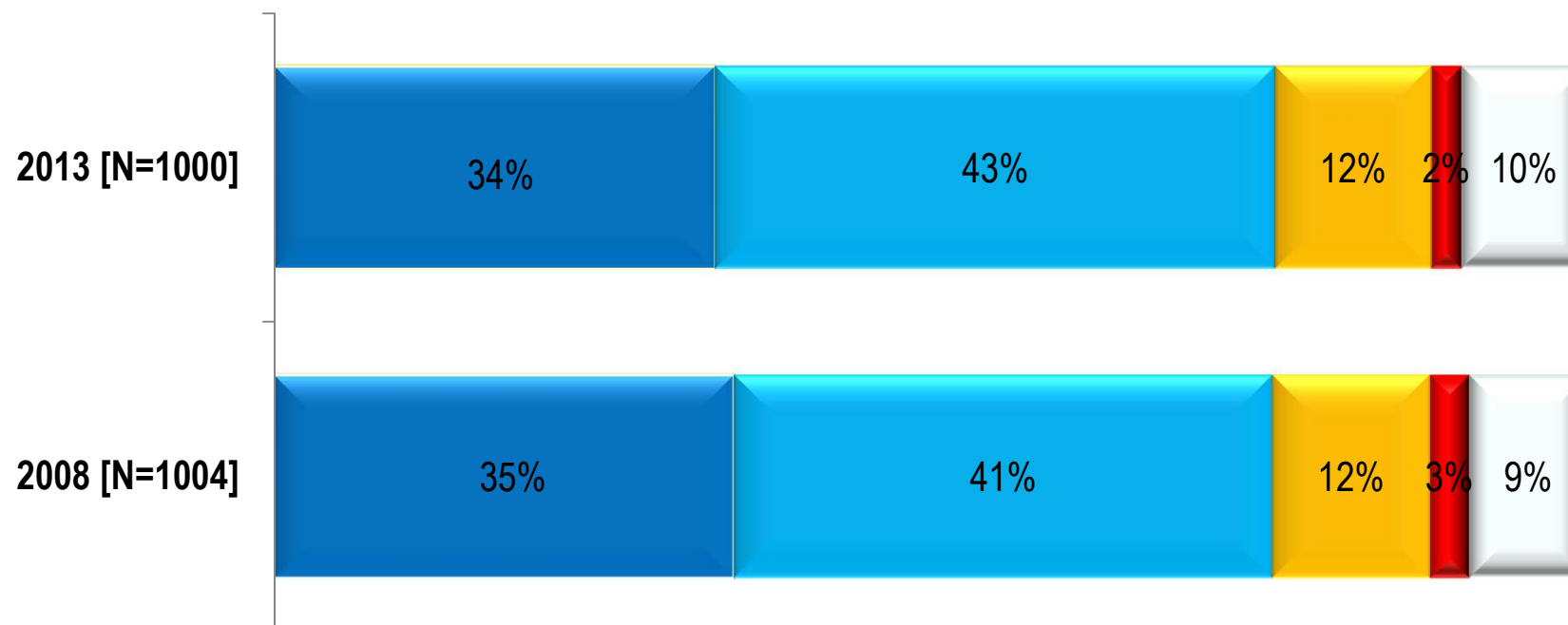
- *Opinia o przestrzeganiu praw pacjenta jest zdecydowanie pesymistyczna. Tylko 22% uważa, że prawa pacjenta są respektowane zawsze lub często. Ponad to, prawie dwa razy więcej badanych uważa, że prawa pacjenta nie są przestrzegane w ogóle lub są przestrzegane rzadko w porównaniu z badanymi, którzy uważają, że prawa pacjenta są przestrzegane zawsze lub często.*
- *Brak istotnych różnic w porównaniu z poprzednim pomiarem.*

Chęć pogłębienia wiedzy o prawach pacjenta

Q8. Czy chciałby Pan(i) dowiedzieć się więcej o prawach pacjenta?

Podstawa: wszyscy respondenci

■ Zdecydowanie tak ■ Raczej tak ■ Raczej nie ■ Zdecydowanie nie ■ Nie wiem \ trudno powiedzieć

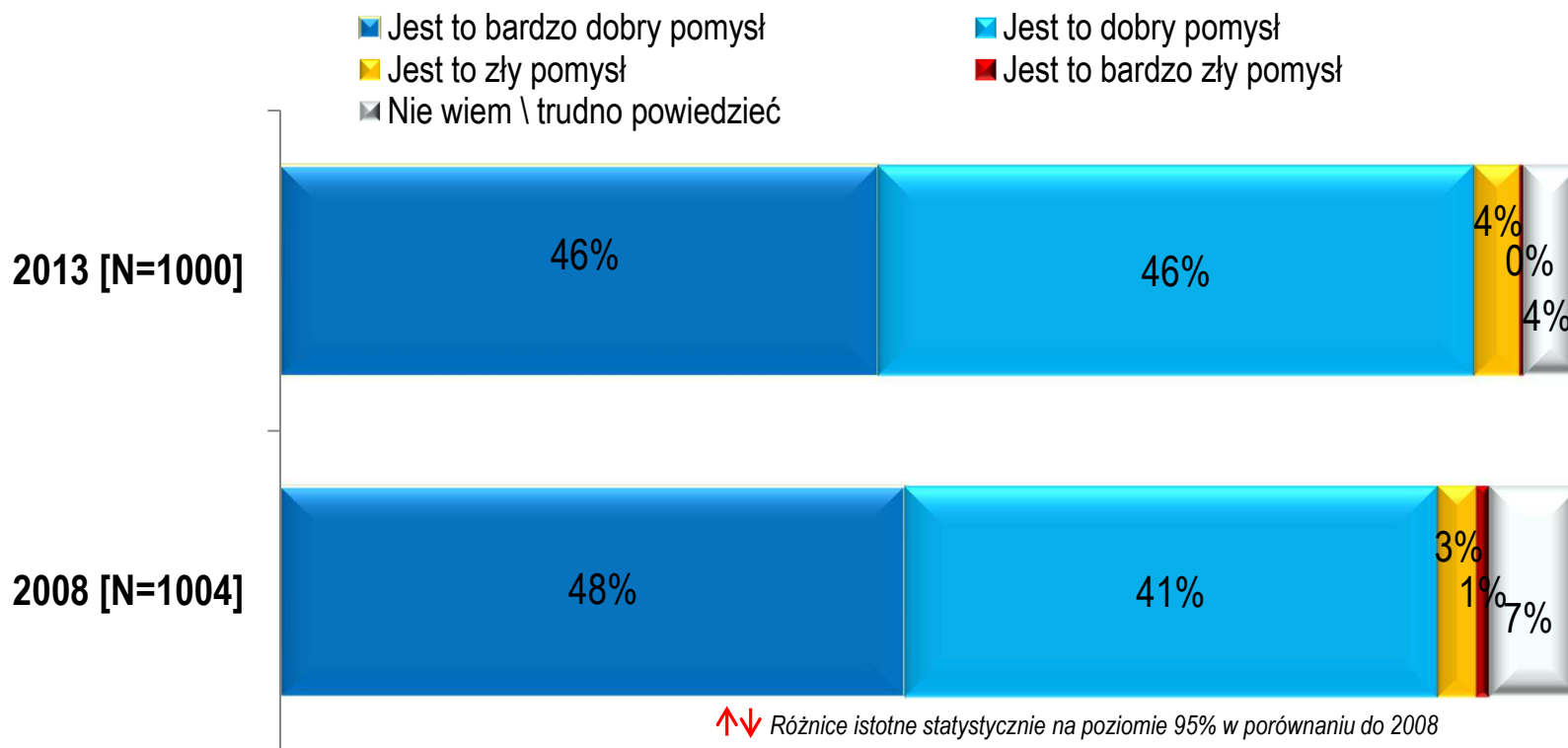
↑↓ Różnice istotne statystycznie na poziomie 95% w porównaniu do 2008

- *Zdecydowana większość wszystkich respondentów deklaruje chęć pogłębienia wiedzy o prawach pacjenta – ok. $\frac{3}{4}$. Pozostali nie mają takiej potrzeby (przyjęto założenie, że brak konkretnej deklaracji w tej kwestii lokuje respondenta w grupie nie zainteresowanej poszerzeniem wiedzy).*
- *Brak istotnych różnic w porównaniu z poprzednim pomiarem.*

Ocena pomysłu społecznej kampanii informacyjnej dotyczącej praw pacjenta

Q9. Jak Pan(i) ocenia pomysł społecznej kampanii, której celem będzie informowanie społeczeństwa o prawach pacjenta.

Podstawa: wszyscy respondenci

- *Ponad 90% badanych pozytywnie ocenia pomysł kampanii, której celem będzie informowanie o prawach pacjenta.*
- *W porównaniu z poprzednią falą badania odnotowano niewielki (co zrozumiałe przy tak wysokim poziomie deklaracji), ale istotny wzrost poparcia dla idei kampanii informacyjnej.*

**Dziękujemy za uwagę.
Zapraszamy ponownie.**

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Fundacja Ius Medicinæ
Adres do korespondencji:
ul. Nowogrodzka 62 A lok 315
02-002 Warszawa

